

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de derde herverdeling van begrotingsartikel CB0-1CBG2AM-PR van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting: Voorliggend ontwerp van besluit regelt de derde herverdeling in 2023 van de provisie CB0-1CBG2AM-PR (Noodfonds Oekraïne) voor het recupereren vanuit de algemene middelen door de verschillende beleidsdomeinen, voor het financieren van uitgaven die kaderen binnen de opvang van tijdelijke ontheemden uit Oekraïne.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

De diverse maatregelen die genomen werden m.b.t. de opvang van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne verlopen via het Departement OV, Agentschap voor Onderwijsdiensten, Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen, Agentschap Zorg en Gezondheid, Departement WSE, Agentschap Wonen, Agentschap Digitaal Vlaanderen, Agentschap Overheidspersoneel, Agentschap Overheidspersoneel – Dienst van de Gouverneurs, Het Facilitair Bedrijf en Agentschap Binnenlands Bestuur.

Het betreft de beleidsvelden:

- binnen Agentschap voor Onderwijsdiensten:
 - o beleidsveld Kleuter- en Leerplichtonderwijs
 - o beleidsveld Ondersteuning van het Onderwijsveld.
- binnen Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen:
 - o beleidsveld Hoger Onderwijs:
 - o beleidsveld Apparaatskredieten
 - o beleidsveld Deeltijds Kunstonderwijs en Volwassenenonderwijs.
- binnen Agentschap Wonen
 - o beleidsveld Wonen
- binnen Agentschap Digitaal Vlaanderen
 - o beleidsveld Digitalisering

- binnen Agentschap Facilitair Bedrijf
 - o beleidsveld Interne dienstverlening Vlaamse Overheid
- binnen Agentschap Binnenlands Bestuur
 - o beleidsveld Apparaatskredieten
 - o beleidsveld Gelijke kansen en integratie en inburgering
 - o beleidsveld Binnenlands bestuur en stedenbeleid
- binnen Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken
 - o beleidsveld Ontwikkelingssamenwerking

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Bij begrotingsopmaak (BO) 2023 besliste de Vlaamse Regering een provisie Noodfonds Oekraïne aan te leggen in het kader van de continuering van de aanpak van de Oekraïne-crisis in Vlaanderen. Hierbij werd een bedrag van 165.000.000 euro VAK en VEK voorzien op begrotingsartikel CB0-1CBG2AM-PR, op basisallocatie 1CB042. Er werd geen begrotingsruiter voorzien.

Op 12 mei 2023 besliste de Vlaamse Regering een bedrag van 50.636.000 euro VAK en 57.702.000 euro VEK te herverdelen vanuit de provisie bij Financiën en Begroting voor het begrotingsjaar 2023, voor de financiering van beleidsinitiatieven van de verschillende beleidsdomeinen in het kader van Vlaanderen helpt Oekraïne (VR 2023 1205 DOC.0571/1 en VR 2022 1205 DOC.1205/2).

Bij BA2023 werd de provisie op het begrotingsartikel CB0-1CBG2AM-PR verhoogd van 165.000 KEUR VAK en VEK tot 225.000 KEUR (+ 60.000 KEUR) VAK en VEK.

Op 29 september 2023 besliste de Vlaamse Regering een bedrag van 73.413.000 euro VAK en 64.081.000 euro VEK te herverdelen vanuit de provisie bij Financiën en Begroting voor het begrotingsjaar 2023, voor de financiering van beleidsinitiatieven van de verschillende beleidsdomeinen in het kader van Vlaanderen helpt Oekraïne (VR 2023 2909 DOC.1259/1 en VR 2023 2909 DOC.1259/2).

Inzake de decretale basis voor de toekenning van subsidies door de betrokken entiteiten en dewelke gefinancierd worden vanuit deze (en volgende) kredietherverdeling(en) wordt verwezen naar het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023 (VR 2023 3006 DEC.0049).

Herverdelingsbesluiten zijn besluiten die meermaals in dezelfde vorm voorkomen. Met toepassing van punt 297, eerste alinea uit de Omzendbrief Wetgevingstechniek, is een wetgeving technisch en taalkundig advies voor een dergelijk besluit niet nodig. Gezien de aard van het besluit is een RIA-toets evenmin vereist. Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de administratieve lasten.

Op 1 december 2023 gaf de Inspectie van Financiën bij hoogdringendheid advies. Een bijkomend advies van de inspectie van Financiën werd bekomen op 7 december 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Sinds maart 2022 wordt Vlaanderen geconfronteerd met een instroom van personen die op de vlucht zijn geslagen als gevolg van de Russische invasie van Oekraïne die begon op 24 februari 2022. Anticiperend hierop heeft de Europese Unie bij besluit van 4 maart 2022 het tijdelijk beschermingsstatuut van tijdelijk ontheemde geactiveerd en eind 2022 verlengd tot en met 4 maart

2024¹. Zij krijgen een attest waarmee ze zich kunnen inschrijven in het rijksregister van de gemeente waar ze verblijven en krijgen dan een verblijfskaart A. Dit creëert o.a. volgende rechten:

- onbeperkte toegang tot de arbeidsmarkt
- inschrijving bij de mutualiteit
- recht op maatschappelijke dienstverlening (equivalent leefloon)
- recht om een bankrekening te openen
- recht op onderwijs voor kinderen
- gezinstoeslagen
- ...

Voor personen met opvangnood dient ook huisvesting voorzien te worden. In eerste instantie kan men terecht in noodopvang, georganiseerd door Fedasil. Vervolgens stroomt men door naar crishuisvesting op het lokaal niveau (waarbij de toewijzing gebeurt door Fedasil). Ten slotte moeten deze mensen doorstromen naar duurzame huisvesting, eveneens georganiseerd door het lokaal niveau maar waar Vlaanderen centraal coördineert.

Gegeven het bovenstaande impliceert dit, in tegenstelling tot de vluchtelingen crisis van 2014, een quasi directe impact op Vlaanderen en de Vlaamse Overheid. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering hebben daarom beslist om het regulier kader waar nodig te versterken en/of bijkomende maatregelen te treffen. Deze maatregelen kunnen worden samengevat in 10 sectoren:

- Opvangcapaciteit
- Binnenlands bestuur
- Integratie
- Wonen
- Digitaal Vlaanderen
- Facility
- Onderwijs
- Welzijn
- Werk²
- Bestuurszaken

De Vlaamse Regering heeft ook een Taskforce aangesteld bestaande uit de leidende ambtenaren (of hun afgevaardigden) van de relevante Vlaamse beleidsdomeinen die de coördinatie van de vluchtelingenuitdaging opneemt. Zo staat zij in voor:

- Het lokale aanbod actueel en accuraat in kaart brengen en vergroten
- praktische afspraken maken met de federale overheid over de toewijzing van personen in functie van de lokale realiteit en draagkracht
- een overzicht bijhouden van de specifieke maatregelen van de Vlaamse beleidsdomeinen
- de specifieke maatregelen van de Vlaamse beleidsdomeinen en daaraan gekoppelde behoeften in kaart brengen ter voorbereiding van discussie binnen de Vlaamse Regering
- relevante informatie verzamelen en ontsluiten voor de lokale besturen, de Vlaamse beleidssectoren en het federale niveau
- fungeren als uniek aanspreekpunt voor de Vlaamse overheid, de lokale besturen en het federale niveau
- de verschillende domeinen bijstaan om via flexibele kaders tijdelijke maatregelen uit te werken.

In de schoot van de taskforce werd een matrix maatregelen aangelegd met daarin een gedetailleerd overzicht van alle maatregelen, inclusief budgettaire onderbouw, die binnen de diverse sectoren worden genomen. Dit overzicht diende ook als basis bij de bepaling van de grootteorde van het

¹ Zie ook <https://dofi.ibz.be/nl/themes/ukraine/tijdelijke-bescherming>.

² Werk co-financiert haar uitgaven in 2023 door middel van beschikbare REACT-EU middelen.

Noodfonds in het kader van de begrotingsaanpassing (BA) 2022, de begrotingsopmaak 2023 en de begrotingsaanpassing 2023.

Bij de BO 2023 werd door de Vlaamse Regering een provisie aangelegd in het kader van de opvang van tijdelijke ontheemden uit Oekraïne. Hierbij werd een bedrag van 165.000.000 euro VAK en VEK voorzien op begrotingsartikel CB0-1CBG2AM-PR, op basisallocatie 1CB042. Bij de BA2023 werd de provisie verhoogd met 60.000.000 euro VAK en VEK tot een bedrag van 225.000.000 euro VAK en VEK. Voorliggend herverdelingsbesluit regelt de **derde herverdeling** uit deze provisie.

Als bijlage 4 bij deze herverdeling wordt de **zesde uitvoeringsrapportering** toegevoegd met een budgettaire stand van zaken. Daarbij wordt per sector en sectorale maatregel een fiche aangemaakt die bestaat uit 4 onderdelen:

- Algemene info: sector, naam maatregel + uitvoerder.
- Korte duiding van de maatregel.
- Budgettaire uitvoering tot en met 30/09/23 zoals afgeleid uit OraFin of aangeleverde rapportering van niet-OraFinners (middels gestandaardiseerd rapporteringssjabloon).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Binnen de Taskforce werd een gedetailleerd matrix van de diverse maatregelen per sector aangelegd. Voor de budgettaire onderbouw per maatregel wordt daarbij gestreefd naar de definiëring van een P*Q redenering waarbij de Q gekoppeld is of kan afgeleid worden van:

- De concrete instroom van tijdelijk ontheemden in Vlaanderen.
- De gecreëerde of te creëren duurzame opvangcapaciteit.

Gelet op de actuele onzekerheid rond de duur en ontwikkeling van deze crisis kan het benodigde budget zo mee evolueren op basis van de ramingen en evoluties binnen een concrete Q (bv. algemene instroom, aantal ingestroomde kinderen of volwassenen, gecreëerde opvangcapaciteit per type, ...). Dit heeft als voordeel:

- De impact van een significante wending in de crisis kan budgettair snel vertaald worden binnen de verschillende maatregelen.
- De herverdelingen richting de betrokken entiteiten zullen gebaseerd zijn op de reële evoluties binnen de gekozen parameter waardoor het risico op ex-ante overfinanciering en -subsiëring tot een minimum herleid wordt.

Voor sommige maatregelen wordt hier om diverse redenen afgeweken (IT-ontwikkelingskosten, forfaitaire subsidies, beperkte en tijdelijke uitbreiding van het bestaande reguliere kader). Voor deze uitgaven werd een maximaal budget bepaald waar beroep kan op worden gedaan. Het verhogen van dit budget kan dan enkel mits een nieuwe beslissing van de Vlaamse Regering.

Met voorliggend besluit wordt de derde herverdeling vanuit de provisie Noodfonds Oekraïne voor 2023 richting de betrokken entiteiten geregeld. Deze herverdeling werd ook binnen de Taskforce voorbereid op basis van de volgende richtlijnen:

- Enkel dossiers zoals formeel goedgekeurd op de VR van ten laatste 1 december 2023 worden meegenomen.

- Op te vragen krediet op basis van P*Q (of eigen formule indien gevalideerd door VR).
- Q daarbij in functie van actuals/indicatoren binnen de eigen sectorale maatregelen.
- Enkel kredietbehoefte tot volgende herverdeling. Uitzondering hierop zijn personeels- en werkingskredieten voor tijdelijke wervingen. Zij zijn reeds voorzien tot het einde van het jaar of de duurtijd van het contract (indien niet tot het einde van het jaar).

Op basis van deze richtlijnen werden kredietaanvragen ingediend voor volgende sectoren (bedragen in duizend euro):

SECTOR	MAATREGEL	VAK	VEK
BINNENLANDSBESTUUR	001 - Ondersteuning werkgroepen: GDPR en informatieveiligheid	-	77
	002 - Ondersteuning werkgroepen: project- en procesmanagement	-	14
	006 - Personeelsinzet collectieve opvang (werking)	-	224
DIGITAALVLAANDEREN	002 - Centrale registratietool	-	52
FACILITY	002 - Aankopen / huren / inrichten collectieve huisvestingsplaatsen	4	70
INTEGRATIE	002 - Versterking sociale tolk- en vertaaldiensten	10	10
INTEGRATIE	005 - Ontwikkeling app in Oekraïns/Russisch	22	22
INTEGRATIE	009 - Begeleiding Oekraïense vluchtelingen	345	254
INTEGRATIE	010 - Infosessie welkom in Vlaanderen	12	12
INTEGRATIE	011 - Intake en regie aanbod N2	23	23
INTEGRATIE	015 - HR recruiters en payroll	160	160
INTEGRATIE	018 - Inburgering middellange termijn voor Oekraïense vluchtelingen (2023)	189	38
ONDERWIJS	005 - Extra telmomenten kleuter en lager (omkadering en werkingsmiddelen)	19754	19754
ONDERWIJS	008 - Extra telmomenten secundair (omkadering en werkingsmiddelen)	16562	16562
ONDERWIJS	012 - Volwassenenonderwijs NT2	804	804
ONDERWIJS	014 - Extra erkenningen buitenlandse diploma's (NARIC)	41	41
WONEN	002 - Mobiele units VMSW	205	3507
TOTAAL		38.131	41.624

De belangrijkste posten hebben te maken met onderwijs: extra telmomenten kleuter en lager (omkadering en werkingsmiddelen) voor 19.754 KEUR in VAK en VEK en extra telmomenten secundair (omkadering en werkingsmiddelen) voor 16.562 KEUR in VAK en VEK).

Per sector werd het voorstel door de desbetreffende Inspecteur van Financiën reeds bekeken en bij opmerkingen werd bilateraal met de entiteiten contact opgenomen. Waar nodig werd het ontwerp herverdelingsbesluit aangepast.

Hiernaast wordt ook een bijkomende herverdeling gevraagd van 1,0 mio euro VAK voor een subsidie aan vzw Apopo voor een ontminningsproject in Oekraïne en 1,5 mio euro VAK als bijdrage in de heropbouw van het ziekenhuis in Lviv. Beide dossiers zullen nog in december 2023 hun goedkeuring krijgen van de Vlaamse Regering. De herverdeling van de middelen voor de uitvoering van beide dossiers gebeurt onder voorbehoud van latere inhoudelijke goedkeuring door de Vlaamse Regering van de onderliggende dossiers. Tot aan deze goedkeuring worden de herverdeelde middelen geblokkeerd in Orafin.

Met voorliggende herverdelingsbesluit wordt in totaal 40.631.000 euro VAK en 41.624.000 euro VEK herverdeeld. Na goedkeuring van voorliggend herverdelingsbesluit is dan nog 60.320.000 euro VAK en 61.593.000 euro VEK beschikbaar.

De volgende tabel geeft een overzicht van de reeds doorgevoerde/voorgestelde herverdelingen:

	VAK in KEUR	VEK in KEUR
Provisie 2023	225.000	225.000
Eerste herverdeling (15/05/2023)	-50.636	-57.702
Tweede herverdeling (29/09/2023)	-73.413	-64.081
Derde herverdeling (voorstel)	-40.631	-41.624
Saldo	60.320	61.593

Aan de Inspectie van Financiën werd op 1 december 2023 bij hoogdringendheid advies gevraagd. Het advies werd gegeven op 1 december 2023. Een bijkomend advies werd hoogdringend gevraagd op 7 december 2023 en bekomen op 7 december 2023.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 7 december 2023.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand, personeelsbegroting, begrotings- en informaticabudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor Financiën en Begroting, is belast met de uitvoering van dit besluit.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende herverdeling van de provisie CBO-1CBG2AM-PR van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023;
- 2° de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

- BIJLAGE 1: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de herverdeling van begrotingsartikel CB0-1CBG2AM-PR van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023
- BIJLAGE 2: Het advies van de Inspectie van Financiën per XX december 2023
- BIJLAGE 3: Het begrotingsakkoord
- BIJLAGE 4: Zesde uitvoeringsrapportering Vlaanderen helpt Oekraïne december 2023